

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyilvántartási száma 50 fillér.

MURAKÖZ

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KAROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajlagos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Az orosházi hétoztályú polgári iskola megnyitása.

Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg néhány — eddig hatosztályú polgári iskolát — kíséreltekppen hétoztályú polgári iskolává szervezték át.

Az átszervezett hétoztályú polgári iskolának ötödik osztálya új tantervvel az 1912—1913-ik tanév elején megnyílik, a hatodik és hetedik osztályok megnyitása folytatódólagosan következik. A fennálló hatodik osztályban a tanítás még a régi tanterv szerint történik.

A hétoztályú polgári iskola általános műveltséget adó, gyakorlati ismereteket nyújtó és munkára nevelő középokola, amely iskola igazi célját, közoktatásügyi nagy hivatását akkor tölti be legjobban, hogyha végzett növendékei minél nagyobb számban térnek vissza apjuk mezőgazdasági, ipari és kereskedői foglalkozásához. E főfontosságú cél mellett a felsőbb szakiskolákba és különböző tanfolyamokba való felvétel, valamint az egyetemi végzettséget nem igénylő köztisztviselői állások betölthetése csak másodrendű cél képezhetnek.

A gyakorlati irányú és életre nevelő hétoztályú polgári iskola minden más középokola iskolától abban különbözik, hogy míg egyfelől az általános műveltséget nyújtó tárgyakból befejezett egészet ad és nem tanul kevesebbet, mint bármely más középokola iskola, addig másfelől az életben fontos és hasznossal járó gyakorlati ismereteket is

nyújt, de mindezeket kívül növendékeit az első osztálytól kezdve hét osztályon keresztül, előre megállapított terv szerint, a munka megbecsülésére, annak szeretetére, azaz magára a munkára is reá neveli.

Az átszervezett hétoztályú polgári iskola hazánkban az egyedüli középokola iskola, amelynek tantervében munkára nevelő tárgyak is vannak. Ez teszi a reformot korszakos jelentőségűvé, oktatásügyi szempontból óriási fontosságúvá s jövő eredményeiben megbecsülhetlenné.

A hétoztályú polgári iskola munkára nevelő tárgyai kétirányúak, de egyformán fontosak.

A kézügyesítő munkák a szükséges technológiai ismeretekkel, a készíthető tárgyak rajzolásával, anyag és munkadíj számításokkal épen olyan fontos tárgyai a hétoztályú polgári iskolának, mint a gyakorlati és elméleti mezőgazdasági és kertészeti ismeretek. Az iskola a papír, fa, fém és agyag kézügyesítő munkák tanításához jól felszerelt munkatermekkel rendelkezik. A növendékek a gyakorlati kertgazdaságot egy 10 holdas mintaszertű kertben s a mezőgazdasági ismeretek gyakorlati részét egy 12—15 holdas kisebb mintagazdaságban szakszerű vezetés mellett tanulják.

A kertészeti, mezőgazdasági és kézügyesítő munkákban minden növendék cselekvőleg részt vesz, azaz — dolgozik. Nincsen olyan társadalmi osztály, amelynek tagjai a kézügyesítő munkáknak, a kertészeti és mezőgazdasági ismereteknek az életben hasznát nem vennék.

Az egyes tárgyak tanítási anyagának kiválasztásánál a gyakorlati élet kívánalmaira különös gond fordított. A szemléletesen nyugvó tanításnak az átszervezett polgári iskolában elsörendű szerep jut.

A munkára nevelő tárgyak közül a kézügyesítő munkák tanítására — a szabadkézi rajzon kívül — heti 14 órát, a szorosabb értelemben vett mezőgazdasági és kertészeti tárgyakra pedig heti 26 órát fordítanak.

A szeptember elején megnyitandó hétoztályú polgári iskola szerveztében, tantervében, felszerelésében, berendezkedésében és tanítási eljárásában elsösorban is a polgári osztály szellemi szükségleteire, a szemléletesen alapuló gyakorlati tanításra s a munkára nevelésre lesz figyelemmel s minden törekvést arra irányítja, hogy az onnan kikerülő növendékek a legtisztább hazafias érzés mellett mindazon szellemi kincseknek és gyakorlati ismereteknek birtokába jussanak, amelyekre úgy az általános műveltség szempontjából, mint pedig a produktív osztály gyermekeinek gyakorlati képzése tekintetében a polgári osztály minden leendő tagjának életbevágó és elengedhetetlen szüksége van. Munkára nevelő iskoláról van szó, ahol a növendékek munkaszeretetre és a munka megbecsülésére neveltetnek, mert meggyőződéssel állhatni, hogy a munkára nevelés fejleszt ki a növendékek lelkében az önbizalmat s egyben az önállóság után való vágyat és törekvést is. Aki dolgozni tud és szeret, annak az élet sohasem marad adósa.

A szülők a legteljesebb bizalommal ad-

Válasz egy levélre.

(Életrajz dióhéjban.)

Ira: Zombory Gyula.

Kedves Asszonyom! Köszönöm ne a nes érdeklődését.

Dióhéjba szorított életrajzi adatokat kér tőlem. Ime engedelmeselem becses felhívásának s ezt a bolygoló életet csakugyan egy dióhéjba szorítva ismeretemet Önnek. Fogadja kérem szívesen a háborgó hullámokból e néhány cseppet.

Ott kezdem el, hogy mikor még apró kis fehér csipkék takargatták ázsiai naptól barnult nyakamat, boldogult édes jó anyám rendszeren ezzel az általóadallal szokta ringatni bölcsőmet:

„Alugyál csak Gyula püspök.”

Nohát — Gyulából nem lett püspök, még káplán sem. Püspököt azonban láttam sokat; elevenen is, pingálva is, sőt holt püspököt is láttam, nevezetesen az én egykori kegyelmem püspökömet, Ranolder veszprémi püspököt, akinek jószágából buzták rám a kék posztó reverendát, melynek buzavirág színe egyúttal kedves szímem is volt mindig. Ma is az.

Emlékszem, hogy egy buzavirág színű ruhás hölgyet valamikor régen az Üllői úttól a budavári siklóig kísérem, anélkül, hogy az arcát láttam volna. Úgy voltam vele, mint a Zserbó cukorkákkal: megveszi az ember a — skatulya kedvéért.

De hogy visszatérjünk Gyula püspökségére, a püspökséghez vezető első ösvény már megvolt, a

kék reverenda, amit azonban hamarosan lehúztak rólam néhány ostoba vers miatt, amit a tanulmányi felügyelő (a prefektus) a könyveim között fedezett fel. Mert poetáskodtam is kérem. Úgy éreztem magamban, hogy bennem egy Petőfi Nro II. lappang s pengettém a lantot, nemcsak nappal, de éjjel is, amikor más becsületes ember alszik, vagy pedig mással muzsikálta magát.

Az első elkönfiskált vers nagyon az emlékembe vésődött, mert egy álló hétig vacsora nélkül kellett lefeküdnöm, ami nyomósabb büntetés volt már, mintha »ad audiendum verbum Episcopopus« lepirongattak volna. A mostani jó étvágyam (ami olyan sok bajt okozott nekem életemben) már akkor egész teljében jelentkezett. Értelhető hát, hogy érzékenyen érintette meg a hét elpasszolt vacsora: s még fokozta gyomrom búbanatát az a körülmény, hogy ott kellett ülnöm a többivel, rendes helyemen s nézni, hogy eszik az a negyven buzavirág színű püspökjelölt, tömve magukba keresztényi áhitattal a tejeles galuskát, meg a zsiros pohánkát.

És most az én nagyrabcsült közönségem ítéletre bízom, hogy érdemes volt-e egy Petőfi-sarjart egy heti koplációval sújtani, ezért a hasznaltalan kis irkafirkáért.

Ime itt a konfiskált vers:

Amikor barátát lettem,
Tettem egy nagy fogadást,
Hogy az asszony! meg se látom
S bort iszom csak, semmi mást.
Az utóbbit csak betartom,
Mert a víz az nem itál,
De az első ki nem állom

S ebből ered minden baj,
Lépten-nyomon a sok baj.

Nincs benne semmi; s azt hiszem, nem is ez a stófa került nekem csuszpájzokba és száraztésztaiba, hanem a 2-ik versszak, mely zengett vala ilyképpen:

Ha a prédikáló székéből
A szent ígét hirdetem,
Mit tagadnám, Uram bocsá!
Asszonyon jár a szemem . . .
S ha a sok közül az egyik
Rabba teszi szívetem,
Egyet-egyet kaositagva
Rajt! felejtsem szememet,
Áhitatos szememet . . .

Denique a vacsorától koppant az állam s még fogadást kelle tenni, hogy soha többé verset nem írok, vagy ha írok, az hitbuzgó misének lesz.

Mindjárt a rákövetkező vasárnap irtam is egy ilyen hitbuzgó verset, melyben hit is volt, buzgóság is volt, csak épen hogy miséneknek való nem volt, haecak azon az alapon nem, mert mise alatt irtam s szöveget vala ekképpen:

Kezembem az imakönyvvel,
Kezembem az imakönyvvel
Láttalak a kórus alatt —
Fájó szívem majd megszakadt,
Mert nem lehetsz te az enyém
S viszont lánka a tied én . . .
A menyország boldogsága,
Szívünkre ráborúna.

A prefektus ezt a verset is kiszimatolta, be-terjesztette a rektornak annak rendje, módja szerint. Ez már aztán több volt a többnél s »Gyula püspököt« consilium abeundi útnak eresztették a

hatják gyermekeiket az újirányú hétosztályú polgári iskolába, amely nemcsak tanít és ismereteket nyújt, hanem egyben nevel is a munkára.

A hétosztályú polgári iskolát végzett növendékek minden kétségen kívül, az új véderőtörvény értelmében is, az egyévi önkéntességi jognak birtokába jutnak, de egyéb minősítési jogokból sem lesznek kizárva.

Pályaválasztás előtt.

Az iskolaév kezdetén egyszeribe felgyülemlik a tengernyi gond a szülő fejében, vajjon szeretett csemelével tulajdonképpen mit is kezdjen. Mit csináljon belőle, hogy az élet nehéz küzdelmeire előkészítse, hogyan és miképpen tudná úgy kiképezni, hogy könnyebben vivja meg azután, mikor kikerül az élet forzagatába, a létért való küzdelmet.

Senki sem szereti, ha gyermeke tanulatlan s tudatlan fatuskó marad s az a régi ijesztés, »ha nem tanulsz csizmadának adlak«, ma már nem imponál a fiatalságnak, jól tudják már azok, a szülők restelnek legjobban, ha gyermekük szurtos, maszatos suszterinas lenne.

S ez az álszemérem egyben korunk átkja is. Ha megfigyeljük az előtérpályákat, melyek az egyetemeken kapuinál veszik kezdetüket, be kevés nagy karriert szemlélhetünk. Viszont a gyárak, műhelyek küszöbéről igen sok, kezdetben viszonytalan, később milliomos előtérpályák indultak el hódító újtárra.

Mikor a tudományok csarnokainak kapui feltárulnak, a tudományokra éppen nem kíváncsi ifjúságnak megadják a kellő alapozást a későbbi anyagi gondok s koplalások elviselésére, ilyenkor mindenki letseleget abban a szerepben, hogy jó tanácsokkal lássa el azokat a szerencsétlen szülőket, akik nem látják, melyik pályát az tulajdonképpen, ahol a legkisebb fáradsággal a költés-séggel, a legtöbb eredmény s a leggyorsabban érhető el. Mi nem kívánjuk feltolni csekélységünket az ilyen fontos dolgokban való tanácsadói tisztiségre, csak éppen elmondjuk azokat a szomorú tapasztalatokat, melyek hazánk éppen speciális viszonyainál fogva osztályrésztünkül jutottak. Elmondjuk,

hogy ebben az országban senki sem oly szerencsétlen, elhagyatott s gondokkal küzdő, mint éppen a sok tanult, művelt lateiner osztály, mely sem megkeresni nem tudja, amit társadalmi helyzete megkíván, sem nem tudja felszabadítani magát ama hibás társadalmi konvenciók alul, melyeket egy gyűlölszóval fejeznek ki: Nobless oblige! Az előkelőség kötelez!

A diplomás osztály nyomoráról már annyit írtak s annyit olvashattunk, hogy szinte csodálatos, ha a szülők gyermekeiket az egyetemekre küldik. Hiszen az onnan kikerültek egyenesen a templomok elé állhatnak, hogy koldulással keressék meg a száraz falatot, annyira túlzásfult ebben az országban minden diplomás pályára. De dacára annak a sok rossz hírnek, dacára annak, hogy mindenki tudja, hogy az ügyvéd, orvos, tanár, mérnök ma már annyit sem tud hivatalánál fogva megkeresni, amennyit egy jó gyári előmunkás, az egyetemeken kapuinál hiheletlen túléledést s tolokodást fogunk tapasztalhatni, éppen, mint azokban az időkben, amikor a diplomás pályára a társadalmi elismerés mellett még foszlos puha kenyeret is juttatott a pályáján levőknek.

A doktori diploma üres csengése még mindig sokak előtt olyan varázslatos erővel bír, hogy képesek érte minden nélkülözést elszenvedni, csak hogy ezt megszerezzék. Elviselek inkább egy egész élet mindenkinző nyomorát, egy elhanyagolt élet minden szenvedését, csak hogy hűségük e káros szenvedélyt kielégíthessék.

Ennek az országnak pedig inkább képzett iparosok s kereskedőkre van szüksége. Az ezeken a pályákon mozgókna sokkalta könnyebb és jövedelmezőbb a pályafutásuk. Emellett enyhítik a diplomás pályákra özőnlők helyzetét, mert felvirágoztatva ezt az országot — melyet csupán fejlett kereskedelem mellett képzelhetünk — azok keresetét is megkönnyítik, akik szellemi képességükkel ilyekeznek az ország haladását előmozdítani.

A statisztika azonban majd ismét rációfól a józan észre, mert igazolni fogja, hogy hány százaléka művelt fiatalságunknak megy a diplomás s éhséget nyújtó pályákra s hány százaléka megy majd az életet

adó s könnyű megélhetést biztosító iparos és kereskedő pályára!

K Ü L Ö N F É L É K .

— **Házasság.** Antauer Jenő csendlakeróm. kath. tanító f. hó 26-án oltárhoz vezette Szeredy Ilonkát, özv. Szeredy Lajosné leányát, Csendlakon.

— **Beiratás.** A helybeli alsófokú iparostanonciskolában a jövő tanévre a beiratkozások holnap, héden, szerdán és csütörtök d. u. tartatnak meg. A beiratások napoként délután 4 és 5 óra közt vannak. A beiratás az állami polgári fiúiskola tanári szobájában történik. Figyelmeztetjük úgy az iparosokat, mint a kereskedőket, hogy siessenek a pontos beiratással, mert ellenkező esetben baj származhatik a mulasztásból, mert a beiratás eredményéről azonnal jelentést kell tenni az ellenőrző hatóságnak. Az iparostanonciskolában a tanévet szept. 15-én reggel 8 órakor nyitják meg.

— **A tanítók fegyvergyakorlatai** A honvédelmi miniszter rendeletet intézett Zala vármegyéhez, amelyben arról értesítette az alispánt, hogy a nyilvános, vagy nyilvánossági joggal leiruházott tanintézeteknél alkalmazott tanítók, kik tartalékos tiszt, vagy tisztjelölti és ehhez hasonló rendfokozattal bírnak, jövőben az időszerű fegyvergyakorlatra csak az iskolai szünidők tartama alatt hívandók be. Azoknak érdekében, akik fegyvergyakorlatukat akképen kívánják teljesíteni, hogy aug. hó közepétől szept. hó közepéig terjedő zárógyakorlatokon résztvehessenek, az illető iskolai igazgatók hivattak arra, hogy az illető csapatparancsnokságnál írásbeli javaslatot tegyenek.

— **Vasúti ügy.** A hosszú idő óta vajdó Alsólendva — lenye — nagykamzai vasúti ügye ismét előredézni kezd. A kereskedelmi miniszter ugyanis rendeletével a vasút előmunkáit engedélytől újból megadta s így talán végre mégis meg fog születni ez a vicinális is, mely közgazdasági szempontból nagyon fontos alkotás lesz. Az érdekeltek már összehívták. Az értekezlet szept. 3-án lesz Nagykamzán.

— **Bucsuéstély.** A helybeli posta- és távirtda hivatal altiszti és szolgáló személyzete

szemináriumból, elzárván engem egy szomorú cellába addig, amíg szegény boldogult apám az értesítő levélre értem nem jön.

Cellám ablaka a távoli Balaton tükre nézett s nekem volt időm álmodozni a kéklő hullámok fölött, amint azok száguldvá törtettek a somogyi partok felé.

Néztem, néztem a háborgó, fodros magyar tengert s gondolataim túlsíkoltak a smaragdözön vizen, el a messze óceánokig, hol ismeretlen új világ képét ringatja a forró délibáb, ... ahol színes madársereg uszsa be a napsugaras tájakat, ... ahol kuszó virágindákon magasba kapaszkodik az ébenfekete gyík s kék tarajos zöld kigyó sülkerezik a gyöngyágyú homok forró színtjén, ... ott, ott, a színes emberek hazájában, az azalek, rododendronok s kaktuszok földjén ... Ha én oda mehetnék!!

A harmadik nap délutánján szűk volt már nekem a cella, unalmas a várakozás, teher a ténlesen, ... szépen végig sétáltam a csendes ambituson s mikor az énekeremből legjavában ballasztott kifelé a: »Resurrexit« áriája, uccu neki, le a lépcsőn, ki a kertbe, onnan keresztül a bástyán, neki Balatonfürednek, csak úgy ni, »buzavirág« nélkül, pórén, egy szál mellényben s egy csomó egyházi áttokkal sújtott ártatlan vessel a hónom alatt.

Este volt, mikor a ragyogó fürdőtelepre érkeztem s a kertészházba kopogtattam be.

— Ki vagyok, mi vagyok? kérdezte tőlem a

jó zalai ember. — Kertész, az ur szöllőjében feleltem én.

— Akkor nálam kaphat munkát, biztatott az öreg s mivelhogy éppen vacsorához készülődtek s látták, hogy magam is ánutatos hajlandósággal pislogatok a vérpis hallevekre, székeltök az én számomra is — s falatoztunk, egy-egy szót váltva néha.

Másnap az igazgató elé kerültem, Écsy elé, kinek a neve aranybetűkkel van beírva Balatonfüred történetébe.

— Hallom, hogy kertészet a mestersége, szólt ez a pártalan melegsívű úr.

— Dehogy vagyok, feleltem. Poéta vagyok.

— Poéta? s nagyot nézett. Hát mióta járnak a poéták horgolt reklikén? (Ézt adott rám ugyanis a kertész, mert mellényben csak nem állhattam be Füred előkelő sétaterére, fényes publicumra közé s mi több az igazgatóhoz?)

Elmondtam sorsomat, a paradicsomból lett kitézetésemet s ajánlkoztam, hogy miután Fürednek van helyi lapja, a lapot azonban tudtommal maga a nyomdász szerkeszti, én vállalkozom a lap szerkesztésére, olcsón, jól, szakértelemmel, mert tele a lelkem ideákkal, poézissal, romantikával, amik mind szükségesek kellemek ahhoz, hogy egy fürdő közönségét elbájosolj lehesen, körültevént őt a szó, az ékesbeszéd varázsaival.

Megegyeztünk.

Minden reggel felveendő két forint napifizetést s egy különálló lakást kaptam egy szilváskert közepén.

Bizonny, nem igen tudnám már megmutatni Füred mai állásában, hogy hol, merre is volt az én szilváfás Kurján; hiszen Füred azóta város lett. Kimagasló villái, bér- és közházai elnyeltek a régi panorámmát. — Egy régi fakó épület volt az én fészekem, dűledzött bástyáival; de vagy háromszáz évvel ezelőtt megölygött rám a hamvaskék gyümölcs. Ez volt kezdetben az én reggeliző, ebédelő és vacsoráló helyem.

Boldogságos emlékek! ...

Írtak szerkesztettük a lapot, a nyomdással együtt, aki rettenetes szigorral torkolt le engem egy alkalommal, hogy mért nem írom a »leszt« dupla »sz«-et? Mért írtam úgy? kérdeztem. Azért, felelte, mert »leszt« parancsoló módban van s új-jával belebóktát a levegőbe: »leszt!!«

Gondolható hát, hogy rám szakadt a »Balaton Visszhang« egész szerkesztése. A mostani Vay Sándor, a hajdani »Vay Sarolta« volt segítőmre hangulatos verseivel, tárcáival.

Elmult, ... vége lett annak is, mint mindenek a világon, csak a »füredi emlék« örökös nótája zsong még fülemben a »Képpel alszom el« s még néhány apró eseménynek fakult kéziratait őrzöm, ahogy azokat akkor, ezelőtt 40 esztendővel, a szilváfák árnyékában megírtam.

(Folytatása köv.)

a Kolozsvárra eltávozó Szilágyi György posta- és távirtd segédellenőr tiszteletére a Komár-téle kerthelyiségben péntek este búcsúestélyt rendeztek. A teljes díszben megjelent személyzet nevében Hadrovics Ferenc és Markó János altisztek könnyező szemekkel, meleg szavakban vettek búcsút a 19 évet itt töltött feljebbvalótól, megköszönve neki a munkát megbecsülő, humanus és jóakaratu elbánást. A szép ünnepség a késő éjjeli órákig tartott.

— **Értesítő.** Megjelent a csáktornyai áll. tanítóképző-intézet értesítője. Felvételre az intézetbe összesen 118 növendék, az év végén maradt 108; közülök magyar anyanyelvű 100 (92%), német anyanyelvű 5, horvát anyanyelvű 2, vend anyanyelvű 1 volt; római katolikus 99, református 4, evangélikus 2, izraelita 3. Az intézet legnagyobb kontingensét Zala vármegyéből nyeri (56), Vas- és Somogy vármegyéből 18, illetőleg 12 növendék került ki; a többi megoszlik jobbra a dunántúli vármegyék közt. Budapestről 3, Szlavóniából 5 növendék kapott az intézet. A tanévet 100 növendék vegzte el sikeresen (83%), 13 javítóvizsgálatot tehet, 5 növendék pedig osztályisméllő. Az összes növendékek közül az intézetben lakott 98; ezek közül 53-an segélyt élveztek. A tanári testület 13 tagból áll. Az intézettel kapcsolatos gyakorló iskolába 39 tanuló járt. Itt voltak elhelyezve a felsőpusztai gyermekek is, miután iskolájuk még mindig nem épült fel. Az év végén 26 tanuló nyert képesítést, kik közül horvát tanylevű iskolákban való tanításra 7-en, kántorságra 12-en nyertek képesítést. Az intézet élén Zrínyi Károly igazgató áll.

— **Ösztöndíj pályázat.** A soproni kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet iparszakiskola ösztöndíjakra. Ez ösztöndíjak egyenként 100, illetőleg 200 K-ra ruagnak és a hazai iparszak — felső ipar — illetve iparművészeti iskoláknak az 1912/13-iki tanévre beiratkozott ama jó előmenetelű, kifogástalan magaviseletű és szegénysorsu rendszeres tanulói számára rendelvek, akik a kamara területén (Zala vármegye is) bírnak illetőséggel. A pályázók kérvényei iskolai, továbbá a szülők vagyontalanságát igazoló hatósági és illetőségi bizonyítvánnyal szerelendők fel. Ha a tolyamodó állami, törvényhatósági vagy általában közpénztárból származó ösztöndíjban vagy másféle segélyben már részesül, a kérvényben ez is fölémlendő. A kérvények a folyamodók által látogatott tanintézetek igazgatóságához legkésőbb 1912. szept. 12-ig benyújtandók, ahonnan a kamarához 20-ig terjesztendőek fel. Előnyben természetesen a kiváló előmenetelt tanúsító folyamodók részesülnek.

— **Czirkus.** Nagyszabású cirkusztársaság üttöte fel a vásártéren pár napra tanyáját. A kiadott falragaszokból ítélve, jó erők fogják szórakoztatni esténként közönségünket. Ma, vasárnap d. u. 4 és este 8 órakor van egy-egy nagy előadás.

— **A sorozás eredménye.** A csáktornyai járásban múlt hó 24-től 29-ig tartott sorozás alkalmával a sorozásra behívott 696 állításkötelek közül 263 legényt, tehát az állítottak 38 százalékát húzták be, ebből az egyes korosztályokra 138, 53, 80 és 1 magasabb korosztálybeli esik.

— **Kulturünnep Légrádon.** A Légrádi Muzzeumot és Levéltárt, mint előre jeleztük, múlt vasárnapon avatták fel. A felavatás egyúttal Légrád ünnepe is volt. Ki is vette részét ebből az ünnepből az egész község s

hivatalosan annak előjárósága és képviselő-testülete Starzsinszky László h. jegyző buzgó agitációjára. Az ünnepély d. u. 5 órakor kezdődött egy képviselőtestületi közgyűlés keretében, melynek egyedül tárgya a muzeum felavatása volt. A diszgyűlést Barna Mihály bíró nyitotta meg, a felavatásra vonatkozó határozati javaslatot pedig szép beszéd kíséretében Starzsinszky László h. jegyző terjesztette elő, melyet a közgyűlés nagy lelkesedéssel, egyhangulag elfogadott s ennek kapcsán Haller Jenőnek köszönetet mondott, aki a muzeum és levéltár létesítése körül fáradhatatlanul buzgólkodott. Utána Haller Jenő beszélt azzal a lelkesedéssel, melytől minden hazafias dologban izzó temperamentumából kifolyólag állandóan vezet. Majd a muzeum egyes tárgyait bemutatta a közönségnek. A diszgyűlést táncmulatság követte.

— **Ölt a rendőr golyója.** Vasárnap éjjel véres kimenetelű rendőri beavatkozás történt Csáktornyan. Egy duhajkódó részeg lársaság vonult a Fesztelits-utcán végig, miközben az éj csendjét alaposan megzavarták. Németh István rendőrbiztos a csendháborítást nem tűrvén, a lármázók után sietett, hogy őket a csendháborításért felelősségre vonja. Csak az utca végén, az őrházou túl, érte őket utól, amikor kitűnt, hogy a lármázók a legrakoncátlanabb zalaújvári cigányok közül valók. Ezek természetesen most sem respektálták a rend éber őrét, hanem közrefogták Németh Istvánt s miközben fenyegetődztek: »majd megmutatjuk, hogy ez se lesz sokáig biztos«, késekkel a biztot meglámádták. Németh István szorongatott helyzetét látva, egyet hátraugrott s a nála lévő forgópisztolyból célzás nélkül közéjük lött. A golyó szerencsétlenségére talált. A lövés ugyan észretérite a cigányokat, de a megfutamodott lársaságból az egyik jattalva összeesett, a többi három elmenekült. Amikor Németh István rendőrbiztos a megölt cigányt meglátta, azonnal orvosért sietett s a csendőrségnek is jelentést tett. De mire ezek a helyszínére értek, Bukovec Mihály, a többszörösen büntetett zalaújvári cigányzsebmetsző, már kiszenvedett. A golyó tüdejét teljesen összeroncolta. Hatátaban is göröcsösen szorongatta a kést, mellyel a rendőrbiztos meglámadni akarta. Az agyonlőtt cigányt felboncolták s Németh István rendőrbiztos elne a vizsgálatot megindították.

— **Kereskedelmi szaktanfolyam.** A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete kultuszminiszteriumi engedély alapján a fővárosban, Andrásy-ut 67 (bejárat Vörösmarty-utca) 6 havi kereskedelmi szaktanfolyamok nyit, melyre úgy férfiak, mint nők felvétetnek. Előképzettségül legalább is a 2-ik polg isk. osztály elvégzését kívánják meg. A tanítás nappal 9—1, vagy délután 2—6-ig folyik. Vidéki tanulók elhelyezéséről az igazgató gondoskodik. Felvilágosításért, tájékoztatásért ugyancsak az igazgatóságához kell fordulni, Andrásy-ut 67. A beiratások most folynak. Jelentkezni levélben is lehet.

— **Sertésorbánc Belicán.** Múltan Belicán a sertésorbánc szórványosan fellépett, a szokásos hatóságú óvintezkedéseket megtették.

— **Betörés.** Podvecz Antal és Dobosics György bányahegyí suhancok vád alatt állanak, mert múlt hó 22-én Shmith Ferenc bányahegyí lakos zárt szobájába 2 izben betörték s onnan egy ezüst zseborát, egy forgópisztolyt töltényekkel és egy borotvát loptak el 48 K értékben. — Ugyanaznap betörték Muray Róbert ugyanottani birtokosnál is, akinek zárt helyiségéből szintén egy

zseborát s a hozzávaló börtököt 50 K értékben elloptak. A nagykanizsai kir. törvényszék fogja őket cselekedetükért kérdőre vonni.

— **Kérdezo meg házi orvosát,** hogy nem-e akkor cselekszik legokosabban, ha már szappant vásárol, hogy csak a Kolozsvári Heinrich-féle Szent László fertőtlenítő pipera szappant veszi. Megóv minden ragályos betegségtől.

— **Lövöldöző suhanc.** Frankó Mátyas 16 éves végfalvi gyerek a kir. járásbírósnak feljelentett, mert m. hó 18-án Ozmecc Péter ugyanodaváló lakos 14 éves Jakab fiát forgópisztollyal meglötte s rajta előre nem látható ideig gyógyuló súlyosabb természetű testi sértést okozott.

— **Kézrekerített tolvaj.** Hajdinyák András zalaújvári cigányt a nagykanizsai kir. törvényszék lopás büntetle miatt országszerte közöztette. Azonban nem sokáig bujkálhatott, mert a csáktornyai csendőrség járőre a mult héten kézrekerítette. Bekísérték a csáktornyai kir. járásbíróshoz.

— **MOLNÁROK részére Zala vármegye a lispánjának a malomrendtartásról szóló 10418. sz. rendelete értelmében előírt nyomtatványok kaphatók Strausz Sándor könyvnyomdájában Csáktornyan.**

C S A R N O K.

Faragó Márton kiállítása.

irta: Pataky István.

Nem igen szoktam a Muraköz nagyrebecsült közönségét írássommal háborgatni, de a jelen alkalommal igazán szükségem érzem annak, hogy gyenge szómmal segítségére siessék a magyar képművészetet gyénekek, amely minden kiválósága, világhírűsége mellett ítthon még mindig olyan árva gyermek, akinek még a legkisebb szeretetére is szüksége van.

Szeretetre van szüksége a mi ritka vendégünknek, a művészi kiállításnak. A látogatók szívnének, lelknének szól s ezért meg ünnep-számba.

Hisz lelkünknek mindig hétköznapja van, mi csak testünkrol s értelmünkrol gondoskodunk, de arról megfeledkezünk, hogy lelkünknek is áldozunk. Vessük le hát egyszer lelkünk hétköznap ruháit s ünnepelőre kincsdva, érzékeny szívvel menjünk a szótlanul beszélés képezhez s hallgassuk szavaikat, amelyek oly magaslatra emelnek beuünek, ahol nincs keserűség, harag, fájdalom, hanem csak zavartalan boldogság, tiszta, földi saktól ment, aeteri öröмок.

Mivel tovább nézzük őket, annál többet mondanak.

Az egyik elmondja, mily mámoros öröm szállta meg a festőt, mikor a himes, virágos réten járt, mily boldog volt, mikor az édesen mosolygó kék égen jökedvű, fehérhruas felhők játszadoztak. A másik talán egy májusi reggel üdéségéről beszél, mikor szinte biblikus érzések szálltak meg az embert. A harmadik pogány napimádás, fanatikus rajongás a fény, a levegő, a szin iránt. Van, amelyik arról tesz bizonyosságot, hogy festőnk megnyíre megérezte a magyar-föld estéjének hangulatait, mikor feljő az első csillag, sápadt sugarait szőri kezdi a hold, mikor gyermek, öreg alszik, de ében van a csalogyndal s a szerelem... Van költő-mény, melynek címe lehetne az »Ösz«. Festőnk a gyönyörű magyar-ész borongását, édes-bús szomorúságát fejezi ki, mint sirt együtt ő is a könnyet, az ezerszínű leveleit, hullatott természetét...

Folytathatnám, de úgysem tudom én azt úgy kifejezni, mint a festő maga. A mienként érzéknyebb kedély, fegekőnyabb lélek feltedezésér, eseményei, megérezései ezek: »szívből jöttek, szívhez szólnak. Nekünk, akikre — valljuk be — a leg-fenségesebb nappnyugta is érzékellenő hat, el kell mennünk, hogy megcsodáljuk műveit annak az embernek, akit az Isten gyermekesen, naiv lélekkel áldott meg, aki csak gyönyörködni; szepütmádni, édenen álmolni tud, amit mi nem tudunk.

Predplatna oňa je:

Na celo leto . . . 8 kor.
 Na pol leta . . . 4 kor.
 Na četvert leta . . . 2 kor.
 Pojedini broji koštaju 20 fill.

MEDJIMURJE

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju pošiljati na ime urednika: Csáktornya.
 Izdateljstvo:
 knjižara Strausz Sandora
 kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Obznane se poleg pogodbe i fa računaju.

Odgovorn urednik:
ZRINYI KÁROLY.Suradnik:
PATAKI VIKTOR.Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SANDOR.

Kak treba dobro dojiti?

Koj dobro oće dojiti, to ravno tak mora znati, kak mešter svoju meštiriju. Koj nezna dobro dojiti, tak more kravu pokvariti, ko niti on ju više nebude mogel podojiti, ko se stēm dobro razmi. Što pak čisto ni, po doji, on sam sebi ili pak gazdi kvara dēla. Prēm jako treba paziti pri prveskiji, jerbo onda ju moć najleži pokvariti. Dobro je prveskiju već onda dojiti, tojest samo probati, doklam još tele ceca, ni zato, da mlēko dobimo, nek zato, da se prevēči dojbiti. Ako tak dēlamo, onda da već jedenput tele odstavimo, nebudemo nikakvo brigo imali s dojibom. Čudaput stēm se pokvari krava, kaj ju pridoliju, tojest još onda na lēzeju cecke, kad ga već mlēka nēga vu vimenō.

Gazda dobro mora na brigi imati, da dojna krava skim više i skim bolše krme dobi, da more skim više i skim bolše mlēko dobiti. Na primer po leti, da se krave zelenim ili pak s kuruznicam hraniju, taki više mlēka dobiju. Takodjer na jesen, da ga već zelene krme nēga i krave presušiju, tojest menje mlēka imaju. Ako je dobra paša, svaki more napaziti, da mu vjuro krave menje mlēka daju, kak na večer, kad s paše dimo dojdeju. Ako pak je paša huda i kravam na noć hitimo krmu, onda pak v jutro imaju više mlēka, kak na večer. Dojiti navēk samo onda je smeti, kad krave obnuka dobiju, tojest da jēju, jerbo onda puna leži to sderžiju i bole su mirne.

I. Čudnovata pripoviest.

Blagopokojni magjarski domoljub Deak Ferencz, bil je veliki domoljub, mudar gospodin i bez para govornik, pak je anda jasno, da kajkakove brbljaste ficfirice, koji bi više znali klafrati nego misliti, okolo sebe nije trpel, i ako mu se je koj približil, to ga je znal stari gospodin, kojim svojim govorom ili sgodnom pripoviedkom, daleko od sebe držati tak, da nije imal niti vriemena svojim bezsmislenim brbranjem se staromu filosofu približiti.

Jednog dana ga je takov jedan plitki ablegat u njegovom stanu posietil. To je bil takov ablegat, za kojega bi Deaku bilo dragše, da je doma ostal, nego da ga je posietil. Za takove, da ih se čim prije rieši, je Deak imal jednu čudnovatu pripoviest, koju je riedko koj u prvom hipu shvatil, pak kad je onda staromu gospodinu nasel, brzo se je dalje odnesel. Ovu je Deak i sada naprvo spuknul: »Imaš li ti talent za zagonetke razriešavati?« — pita ga Deak.

»Ja si utvaram da imam.« — odgovori ov.

»Onda će te to, kaj ti budem sad pripoviedal sigurno zanimati, a povrh toga bi ja i zelel tvoje mnjenje čuti vrhu toga dogodjaja.«

Predi kak dojit idemo, moraju se cecki smlačnom vodom čisto oprati s bog toga, da nikakva smet ili druga kakšna gerdoba ni dojde vu mlēko, drugoć pak zato, da po morih cečkih se bolje sklizaju prsti i tak ni moćimo kravo.

Dojiti je tak treba: s dvemi prsti v dilen potegnemo po cecku tak, da ga i malo stisnemo. Ako taki ni dojde mlēko, onda malo bolje je treba stisnoli cecka, zasegurno dojde mlēko taki. Ako je ni domača krava nek kuplena i to je potrebno pozvediti, od šteroga kraja su predi dojili. Pri nekoji kravi duže treba probati doklam se mlēko spusti. Na takov način nesmemo taki volju sgrabiti i na jedenput tući marše, jerbo ju lahko tak pokvarimo, da nigdar više nebude mlēko pustila.

Po leti kad je vručina muhe nedaju mir marhi i s bog toga srepom sim tam sliga krava negda pak i riće. Nije smeti zato repa prijeti ili pak svezati, jerbo ritati počme i to se jako lahko privēči tak, da zanačev budemo brigo imali s njom.

Jesu opet tak hmanje krave, koje taki rićeju kak človeka spaziju, takvo je dobro v trcu deti, tojest jedno nogo gori svezati od onoga kraja, od šteroga dojimo. Negda je tomu to zrok, da je prevēč puno vime i mlēko peče kravo, takmo na dan višeput treba podojiti. Ali pak smirom odprti cecek tak, da pod jednom curi vun mlēko i to je moći pomoći, ako na cecek s gumije kariko denemo gori, karika skup stisne cecka i tak ga zapre, da nemore vun mlēko cureti.

Nazadnje pak na to moramo paziti, da navēk lēpo baratujemo s kravom. Koj je prevēč grobjanski s marhom on sam pokvari marše. Tak se veli: »Gde ga nēga, tam naj iskati!« tojest kad je već prazno vime, zabadav budemo natezali cecke i mučili kravo, bormes ona nebude više mlēka dala.

KAJ JE NOVOGA?

— Naš kralj rimskomu otec papi. Iz Rima pišeju, da je Ferenc-Jozef izvanredni dar poslal rimskomu otec papi. Dar je jedna biblija, koja na vrēdnost tuliku vala, kak ona prva biblija, koju je još Guttenberg šampal, daklem više kak milijun korun. Tu se spomenemo, da kralj septembra 7-ga dojde vu Beč, da bude nazočen vnukice Eržebet nadhercegovice vjenčanju. Kad dojde k nam vu Budapešt, još nikaj je ni znati. S Beča još i to javiju, da kralj deset jezer korun je poslal turskim siromakom, kojim je potres sve uništil.

— Žrtva žganice. Katona Karolj iz Matésalke dober gospodar i fini kovač mešter je bil, komu je gospodarstvu i meštirija lēpoga dohotka nosila. Nekaj mu je dospelo i taj trezni i spameten človek jedno vrēme počel je lumpati, svrhu toga dan na dan je svajja bila vu familiji. Minući tork opet se zganice napil i opet se posvadi doma svojem. Od žalosti, ali od serditosti odišel je na najže i tam se obesil. Žena je išla za njim, ali već je mrtvogaa našla.

Ablegat je plaval u veselju nad tim odlikovanjem, da stari izkusni mudrac želi u stanovitoj stvari njegovo mnjenje čuti . . . to bogme nije maleakost, Deaku o stvari, bilo o kakovoj goder, svoje mnjenje dati.

Deak prične: »Jednoć je Napoleon I. posietil u Parizu soldačku nemoćnicu (kuću invalidah) te se je sa jednim jednoramenim — t. j. koj je samo jednu ruku imal, soldatom pustil u razgovor: Gde ste vi izgubili vašu ruku?« — zapita ga.

»Pri Waterloo, Sire.« odgovori soldat.

»Jeli, — vi sada proklinjate cesara i domovinu, kada vašu samo jednu ruku pogledate?« — pita cesar dalje.

»Ne, Sire.« — odgovori veteran oduševljeno — »za mojega cesara i moju domovinu bi ja bil pripravan dragovoljno i drugu ruku zrtvovati!«

»To ja nevierujem.« — veli Napoleon te ide dalje.

»Ali u tom hipu potegne taj stari soldat sablju iz u blizini visećega toka te si njom, za dokaz ljubavi prama cesaru i domovini, odsieče i drugu ruku.«

Deak sad zamukne, poslie ove nevierojatne pripoviedke, nabori obrve i vupre svoj čvrsti pogled u ablegata, koj se od začudjenja skoro nije znal znajti.

»Kaj ti anda veliš na to?« — zapita ga Deak.

»U istinu izvanredan čin! — Čvrsti karakter i izbilja nepokolebivi dokaz ljubavi prama svomu cesaru i domovini! — odgovori uzhićeno ablegat.

»Samo da ta pripoviest ima jednu falingu!« — veli na to smiejuć Deak.

»A koja je ta?« — pita onaj.

»Da ju je nemoguće izvesti.« — odgovori Deak — »jer čim bi si jednoručni soldat odsiekel drugu ruku?«

Ablegat se je naglo iz svojeg siedala stal, njegovo lice se je do vulu zarumenilo, on vzeze svoj škrljak i otide.

Deak se ga je riešil!

II. Ilustrirani željeznički vlak.

Dva gospodina sede u vlaku, koj juri od Trsta preko Pragerhoha i Kanizse u Budimpeštu. Jedan od njih si daje truda broj vagona »1618«, u kojem sede, zapametih, jer to je potrebno, najmre pak ako čoviek na kojoj postaji za kratko vrēme iz vagona izajde, da pojede kojega würstla ili popije koju čašicu pive, te onda lahko najde svoj vagon, kad si je zapametil njegov broj. Ovak veli taj gospodin onomu drugomu. On drugi

— Troje dece je zaklala. Hamburger Treza vu Požunu je troje ni zakonite dece skončala. Deset lét staro Katicu i pet lét staroga Adolfa je strelila, deset mesecov staroga Imbreka pak je zadušila, zatem pak je sebe štela skončati, ali predi su ju otelč od toga. Kad su ju pitali zakaj je to krvočnost napravila, odgovorila je, da šoc ju je ostavil i ona je straho bila, da nebude mogla sebe i decu sderzati.

— Za stran MLINARE predpisano tiskopisi — koje je zalavarmegjinski podžupan pod 10418 brojom odredil — se mogu dobiti u STRAUZ SANDOR-ovi tiskarnici na Csáktornya.

— Vumral je jedan kardinal. Eger varaš se je na žalosten dan probudil 21-ga augustuša. V noči ob jedni vuri je vumral tam stanjući osemdeset i četiri lét star Šamašša kardinal, nadbiškup. Nekak već na protuletje je počel betegovati. April meseca je još od putuval vu Budapest odkud je juniuša meseca dimo odišel. Onda je već jako slab bil. Još jeno dvaput se je peljal na špancier, ali od juniuša više nije mogel postelju ostaviti. Tri-četiri glasovitni doktori su smirum prinjimi bili, ali već clovečja znanost nije mogla pomoći staromu kardinalu. Pred tjeden dan je obslužaval sestdesetno létnicu, kaj su ga za mešnika posvetili, ali tak zvano djemant-mešo već nije mogel Bogu prikazati. Vu sobi je dal postaviti oltara i tam je pobožno poslušal mešo. Augustuš osmoga se je spovedal i prijel sveto pričest, zatem pak se je milo spričaval svojim svećenikom, koje je i zadnje vuru opominal nek budu pravi slugi naše kerščanske vere. V pondeljek v jutro pred smrtjom dvanajst vur, dal je moliti s lajnikom sve molitve koje se druguga dana tičeju. Na večer ob šesti vuri k sebi je pozval Smrečanji Lajoš nadbiškup-koadjutora, lépo se mu je spričaval i prosil ga je nek ostane prinjimi celo noć. Po polnoći kad je bilo trifertalje na jedno bez svake muke je zavnavěk zapral oč. Želja mu je bila, da na Velikomešo vumre, ali Bog mu je ta dal,

da na Štefan kraljevu nas ostavi, na on dan kad je Štefan kralj utemlil biskupiju vu Egeru. Kad je vumral vu njegvi biskupiji svi zvonu su više vur dugu se glasili i plakali za nadbiškup. Spreveda su na subotu odredili. Prvi telegram je naš kralj poslal biskupiji.

— Nebude više skitani ciganov. More biti jedenput se itak reši orsag skitani ciganov. Sad je minister odredil, da svi budu pod žandarskom istrogom. Temeljivno je odredjeno, kak moraju cigane vizitirati. Poleg ove odluke uvek kad se s cigani zideju, ponjave taki moraju doli hititi i priviziterati. Za ponjavami posteljinjav i drugi canjki dojdou na red. Kola rezlepeju i sve posud s pregledneju, ali su ni gde svrtana i po luknjah ali nije kakva vrednost skrita. Kad su stém gotovi dojdeju peršone, koje odmah vu prvi minuti na lanec moraju deli. Sakoga žepa, sako krpo dobro priviziteraju. K tomu pak je odredjenu, da žandari slobodno s njimi tak barataju, kak je ravno potrebno. Tak misliju, ako budu žandari tak strogo iskali i viziterali potepuhe, jedenput se njih itak budemu rešili.

— Poleg junaka. Radi Janoš je naj lepši i naj fajneši dečko vu Kunfelegjhaza zvanim varašu. Norele su zene, snehe za njim, naj bolje pak Papp Imbrova i Hollo Janoša zene. Te dvé ženske od velike ljubavi navěk su se svadile. Majuša sedemnašto-ga su se na piacu zisile. Hollo Janošova žena, kak nora se hitila na pajdašicu, tukla, skubla, čehala ju je. Doli je v trglu rubca iz glave i onak ju počela znovic tući. Papp Imbrova žena vu veliki sili zela je iz taške mali Browning revolvera i na smrt je strelila uvrédnicu. Vezda je bil sud vrhro toga na Kečkemétu pri törvéjněsku. Svedoki svi su tak valovali, da ženska je presiljena bila tak se braniti, kak se je ravno mogla. Poleg svedokov sud ju je nikaj ni kaštigal i odmah su ju vun pustili iz rešta. Tak se donkončala ta velika ljubav.

— Nore gobe. Vu Pöstjenu petnajst obiteljov leži na smrtni postelji. Tojest pet se već ni mučiju, smrt njih je obranila od strahovitni mukah. Minuci tjeden nekoji dan

došla je baba vu varaš s velikami korpami. Korpe su pune bile s lepimi friskami gobami. Na fletno je sprodala sve. Petnajst obiteljov je on dan na stolu imalo gobe, svi su v tek jeli i svi su na kratkoma strahoviten krč dobili. Doktor je konstateral, da od gobih su se za gitali. Taki je nesrećnikom na pomoć bil, ali petim je već clovek ni mogel pomoći, strašnemi mukami su vumrali.

— Dvoja smrt. Strahovitna svaja se pripetila vu Šalgotarjanu. Vu finacki kasarni na krajcare su se kartali financi. Jeden finanic, Timbolin Janoš na jedenput je šest krajcarov del vu bank, koje nije mogel platiti. Bankar: Vaniček Béla strogo je potrebuval peneze, na to se Timbolin tak razsrdil, da je smeknul sabiju i stém je štél pajdaša doli vudriti, koj je vu sil k semléšu vujšel. Semlés je tak kraja štél napraviti, da je odredil nek Timboleka zapreju. Timbolek vu jednim nepazljivim hipu skočil je vu hizu svoju, pograbi je pušku i Kišš Arpad semléša i Vaniček Bélu je na smrt strelil.

— S med sto niti jeden. Prék Lugoš varaša Temes réka teče, koja je na mestah osem-deset meter gliboka. Na Štefan kraljevu deca su se kupala s med kojih je Palinkaš Vilmoš malarski inoš krča dobil, i počel se v taplati. Na brego i na mostu je prék sto ljudih gledalo nesrečno deče, ali niti jeden nise podufal nuter skočiti, da pomore detetu. Siromak v topil se.

— Smerdivlo meso. Med siromaskim pukom vu Segedu jedno vréme puno su sbetežali jeden za drugim Doktorska istraga je dokazala, da naj više je od nekakvogoga jela sbetežalo. Na to su policaji počeli iskati, da od česa bi moglo to biti, ali zabadav. Na zadnje je jeden bez podpisa list redarstvo na pravi put dopeljal. Posvedočilo se, da jeden Héger zvani mesar trži pokvarjeno meso, salame i klobasice. Redarstvo pri Hégeru je vno go smerdivovoga mesa našlo, poleg toga su nepoštenjaka vu kerlétku zaprili. To si je dobro zasluzil.

— Pod kupom. Žitka su mlatili pri Jakisi Mihalju na sandi pusti. Jukišuv devet lét star dečec se je igral oko kupu, kad je iz kupa tak nesrečno jedna željezna vi-

pak, koj je cielu gymnaziju i maturu zvršil, čini mi se, da je bil podturenski notarijus, veli ovomu prvomu: »Broj našega vagona »1618« si je posve lahko zapametil, jer to je broj godine, kada je započel trideset godišnji rat. Samo se zmislite na trideset godišnji rat, i odmah imate broj našega vagona.»

»Aha, istina je« — kimne ov drugi glavom, akoprem se za svog školovanja nije baš odviše sa trideset godišnjem ratom zavaljal, kak i mnogi drugi izmed nas.

Poslie niekog vriemena dojuri vlak na kanižku postaju, gde je stal kojih petnajst minutah. Onaj gospodin, koj se je prije trsil broj svojega vagona zapametil odbiži u restauraciju, za da nekaj malo zagrizne i čašu pive izpije, te kad je već kondukteur pozvonil i viknal: »Einsteigen!« zmislił se je naš gospodin svojega vagona, u kojem je ostavil svoj koffer, poiskati.

Strela božja — dah peklenski! — Vagonovoga broja je zubarivil! Ali stoj, — broj je isti, koje godine se je započel trideset godišnji rat, — je, ali kada je to bilo, koje godine?

»Einsteigen! — već je skrajnje vrieme« — više opet kalauz našemu gospodinu. Ov se u naglosti obrne prama jednomu putniku, koj se je u svoj vagon žuril, te ga nagovori:

»Ah odprostite — jeli vi znate, koje godine se je započel trideset godišnji rat?

Začudjeni pogled od strane putnika bil je cieli odgovor.

»Fertig!« — vikne vlakovodja.

Naš gospodin skoči dvojnec k inspektoru željeznica, koj je baš u blizini stajal, pograbi ga za ruku te vikne: »Za božju voľju gospodine inspektor, — molim vas recite mi koje godine se je započel trideset godišnji rat?«

Inspektor gledi promatrajuć u uzbuđeno lice gospodina, koj sve više svakoga od prisutnih tim poviestničkim datumom napastuje..

Gospodin inspektor dade znak i vlak se postavi u gibanje te ode shogom prama Keszthelu, a gospodin, kojega su držali da je obnored, bude po željezničkih služnikih prijet i u kancellariu odpeljan, gde je poslie dugog sim tam pitanja i odgovaranja razjasnil svoje zagonetno pitanje, te se je poslie s drugim vlakom mogel odvesti za svojim kofferom, kojega je i na budimskem kolodvoru sretno našel.

Na ov žalostno — veseli dogodjaj me podsieća uredba, koju je francezka zapadna željeznica uvela u korist onih putnikah, koji težko pamte veće brojeve. Na toj željeznici su najme za probu, kod jednog vlaka,

koj danomice obči medju Paris-Montparnasse do Saint-Malo simo i tamo, uveli, da vagono polag brojev i slikami naznače. Pojedini vagoni toga vlaka imadu naslikane: jedan konja, drugi pticu, tretji ladju i. t. d. kaj se sve iz daleka već videti more.

III. Smiešno iz škole.

Gospodin školnik Cvetko u Vratiscincu je hotel svojem a, b, c, šicarom predočiti tajnu odbijanja iliti »subtraksije«, pak je pozval Ferencakovoga Štefeka, da to šnjim razpravi.

»Reci mi« — stavi pitanje na Štefeka — »ako bi pod obedom bile pri vas doma tri črešnje na stolu, a tvoja sestrica bi jednu od njih pojela, koliko bi ih još ostalo? Štefek: »Česa? Sestrih?«

G. školnik: »Ne! Pazi! — Ako bi na stolu bile tri črešnje, a tvoja sestra bi jednu od njih pojela, koliko črešnjih bi još ostalo?« Štefek: »Ali prošim gospodina školnika, em je to nemoguće... gde su sada črešnje? — Sada nema črešenj!«

G. školnik: »Ali mi to samo tak uzmemo, kak da ih ima.«

Štefek: »Onda to mogu biti suhe črešnje?«

lica doli opala, da se detecu vu glavu zapicila. Decec je odmah vumral. Istrogu su podigli što je kriv detecuvu smrti.

— **Rampe.** Proti domu je išel na kolaj ženom i z vnučicom Turčanji Ferenc felegihazki gazda. Prék zeljeznice pelja put, gde su rampe ni bile doli puščene i Turčanji je na željeznicu poliral. Vu onim hipu je doletel vlak, kola je prehitil i sve tri na smrt sgazil. Zrok je nesreći Kučera Melko vahtar bil, koj je pozabil rampe zaprti. Žandari su njega ni zabili zaprti

— **Zaklala je brata.** Vu Komarom-varmegiji Kürt občini svaki je za pjanca i za svadjivca poznal Takáč Janoš poljodelavca, koj je i svojom pravom sestrom Šütő Lajoša ženom navék se svadil. Minući petek opet je pijan se dotepel k sestri i za par minut su se već svadili. Šütő Lajoša žena kakti sestra vu svaji je pograbila od možara tukača i tak je brata za sluhu vudrila, da je taki mrtev opal doli. Kuražno žensku su žandari odegnali i pre sudu bude račun dala svojemu činu.

— **Prodana žena.** Niti to se ni prepeti svaki dan, kak nam to Satmarnémelijai pišuju. Bartoš Laslo sinérvaraljai malar prodal je svoju pravu ženu Nogradi Matjaš tamošnjemu malaru za petsto korun. Žena je privoljila to trgovinu i muži su od veselja taki veliku zabavu napravili. Takov aldomaš je bil, da je skorom pet sto korun pre malo bilo. Po aldomašu ženska se k Nogradiju od selila.

— **Nesreća na vadasiji.** Sarić Géza sabadkai polgarmešter kak je dimo išel iz vadasije, popičil se; puška mu se sprožila i njega teško oranila. Vu špital su ga odpejalji.

— **Streljeni školnik.** Vu Ozora občini na večer dimo je išel Blich Šalomon židovski školnik nešči ga je kradimice doli strelil. Teško da živ ostane.

— **Gift vu pivu.** Janka Janoš albersdorfi kerčmara je zet Siber Adolf v Beč odpejal vu špital, da se tam vraći. Siber je po tajnim putu pivu donesel tčstu, od česa je taki omedlel. Doktoru su taki staromu na pomoć išli, ali ni su mu mogli već nikaj pomoći, za par minut je vumral. Kad su ga

G. školnik: »Ne! — Ja sam ti već rekel, da mi to samo vzmemo, da su tri črešnje na stolu.«

Štefek: »Anda mi vzmemo samo, kak da bi bilo!«

G. školnik: »Tako je! — Anda tvoja sestra dojde, vzeme jednu črešnju, pojede ju i otide.«

Štefek: »Ne, — moja sestra neotide, dok sve tri nepojede.«

G. školnik: »Ali budi pametan Štefek! Štefek: »Je, je, gospodin školnik... Oni nepoznaju moju sestru!«

G. školnik: »Ah vzmimo, da tvoji japa polag stoje i paze.«

Štefek: »Japa su na štreki pak dojdou tekar u subotu domov...«

G. školnik: (briše si znoj iz čela) »Pazi sad! Anda još jedan krat: Ako bi na stolu bile tri črešnje, a tvoja sestra bi jednu uzela i pojela, koliko črešnji bi još na stolu ostalo?«

Štefek: (sa glasom osvedočenja) »Niti jedna!«

G. školnik: »Zakaj nijedna, kad sestra od trih samo jednu pojede?«

Štefek: »Jer one druge ja pojem...!«

G. školnik: »Uh!!!« (sruši se na stolicu te naglo i teško diše)

Em. Kollay.

razparali, onda su taki znašli, da ga je zet s pivom zagifal. Zet je skim predi herbiju štel dobili, za to je staroga na drugi svet spravil. Zaprti su ga.

— **Kočija pod cugom.** Farkaš Elek satmarski zemeljski gospon s kućijum je prék željeznice tiral Na kućiji su težaki bili. Rampe su ni bile doli puščene i poleg toga je cug kućiju s jahal. Kućiš je odmah vumral, četiri težaki pak su na smrt rajeni. Konji su takaj poginuli.

— **Pionér.** Vu Varšo je jeden pionér Puvanov hercega na njegovim stanu i njegovu ženu teško oranil. Kad je stražan to spazil, strelil je na pionéra, koj je mrtev doli opal. Pionér je viseput bil štrofani od hercega kakti od zapovednika, zato ga je štel skončati.

— **Maršečka izložba.** Izložba se ne bude septembra 5-ga pri Svetjelenu, nek vu Čakovcu na semačkim trgu obderžavala. Krivo je došlo vu naše novine, da vu Szentilona občini bude izložba.

— **Pri odprtju obloku.** Minuču noć sobu su pogodili vu Lošoncu Magjar Kiralj zvanog sali Buchwalder Žigmond patikar i Gergelj Izo jurist. Patikar je imal prisebi 90 jezer gotovih penez i 10 jezer vrédnosti akcije, jurist je imal 140 korun i svakojačke akcije. Predi kak su se legli vu ormar su zaprti penez i drugu vrédnost. Kad su vjntro se pribudili već su ničesa ni našli vu ormaru. Nešči je nad odprti oblok nutri splazil i sve je pokral. Redarstvu odmah je podiglo istrogu i do poldan je već v rokaj bil tolvaj vu peršoni Papp Gjörgj kelneru. Papp je valjuval, da on je splazil nutri i on je s raubuval goste. Penez i druge stvari bez falinge su našli prinijim.

— **Falingaste dvé korune.** Med lépimi novami 2 korunami više falingasti su našli. Falinga njim je to, da oko njih nadpis je ni poredu, fali jedna slova. Na svakoj škudi je około od nadpis: Bízalmam az ősi érényben. Na falingasti škudi je mesto »Bízalmam« samu »Bízalma«. Daklem »m« slova fali. Kuliku je ovih falingastih 2 korunah med ljudstvo došlo, to nije moći pozvediti, tuliku znaju, da nisu folišne.

— **Nekaj se opet kuha.** Grof Berchtold odsvunašnji poslov minister je oduptuval vu Romaniju, da vu ime Austria-Magjarski orsang s Romanijum tajni savez napravi proti rusom. Turčinska diplomacija takaj je ni zadovoljna, da vu ovim kritiskim vremenu naši na montenegroiskim hataru veliki manóver deržiju. Pod imenom manóvera na hataru oko Kabaľjevo, Dubravica i Požarevec vno go soldačije su skup potegli. Ministarstvu tak veli, da to nikaj ni zlamenuje. Rusi su straho, da Romanija s našom pomoćjom oče od njih zeti Bessarabiju, koja je negda k Romaniji spadala. Takodjer misliju, da naši pak Ruski-Polski orsang očeju zavzeti. Nekaj se kuha.

Sv. Lovro; jeseni godovnjak.

Minul je sveti Lovra;
Već tu nam je jesep!
Sad svaka noć je dalsa;
Pak krajsi svaki den!

Tihota je nastala;
Vsa narava termi!
Sve kaj je prije raslilo;
U zimski grob bitil!

Glej rožice na vrtu;
Kak mlo cvetelo!
Kak mlo te gledjelo;
Ti pripovedajelo!

Poglej na vrtu drevje;
Kak listje žuti se!
»Ah proč« nam je veselje;
»Su proč« nam senčice!

Iz drevja list za listom;
Na zemljo dol curi!
Kam goder se ogledam;
Ga već veselja ni!

Pak isto tako sunce;
Nam sija zalostno
Se vsak dan žuri boljje;
Od gore za goro!

Poglej kristjan nas rože;
Gdje vendar je nas cvet!
Ah smiluj se nam Bože;
Sad moramo unret!

Ni dolgo kad je pela;
Nedolžna pičica!
Ta kukuvca vesela;
Svoj kukuk kukala!

Pak zakaj već ne kuka;
Ta krasna vtičica!
Jer ona tud svetkuje;
Dan svetga Lovrenca!

Tak ideju nam ljeta;
Veselja — — žalosti!
On danas živlvo sveta;
A jutra vgrubu spi!

I nam bu takaj došla;
Ta zalostna ješen!
Bu zadnja vura prošla;
Ni spali sladki sen!

»Ah« anda zblagom rožce;
Ki vrtu cvetelo!
»Ah« takaj zbogom vtičice;
Ki krasno pojete!

Nam takaj oče doći;
Pre svetga Lovra dan!
Go molimo pomoći;
Vu dolo vrédnost, tam!!!

Podgorelec Márton
Róhádiegy.

Nekaj za kratek čas.

A: »Povećte mi, gda ste spoznali svoju tovarušicu?«

B: »No, da vam prav povem, spoznal sam ju tri tjedna po našem vjenčanju (zdanju).«

Sudec, (koji je viziteruval zdence): »Ova vaša voda je jako zločesta.«

Mužača: »Nikaj zato! Ovdje njim stanuju ljudi, koji žedju navék s vinom gasiju.«

Vu vagonu.

A: »Im zaprite jenkrat toga obloka, vuñi je strašno hladno!«

B: »Pak kaj mislite, da bude onda vuni topleše?«

Dober računista.

Sudec: »Kuliko su od prilike vrédne bile čizme, kaj su vam vkradjene?«

Tužitelj: 12 forintov koštale su nove, dvaput sam je dal popraviti po 1 for. 50 kr., vsega skupa anda 15 forinti.

Teca: »Ali Miškec, tvoja je svedočba opet jako zločesta.«

Miškerc: »Tak? A gospon navučitelj mi je rekel, da je još predobra za me.«

Francek: Ti bi teca morala iti k doktoru.

Teca: (začudjeno) Zakaj?

Francek: Moj tatek je včera pri večerji rekel, da imaš strašno zločesti jezik.

Iz škole.

Navučitelj: Zakaj se rabi perje?

Dijak: (Nezna).

Navučitelj: Im sam to malo prvlje raztolnacuval. — Kaj imate vi domaj vu postelji?

Dijak: »Stenice.«

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szeplők eltűzésére, valamint finom, puha bőr és leheér tekint elérésére és megővésására nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenpferd“ lilliomtej szappan. Védjegye „Steckenpferd“, készít Bergmann et Co. cég Tescchen a/E. — Kapható minden gyógyszerár-drogéria-illatszertár s minden eszakmába vágó üzletben. Darnbja 80 fillér. — Használóképpen csodálatosan beváltik a Bergmann féle „Manera“ lilliomtej krém pehérs és finom női kezék megővésására, ennek tulajdonsága 70 fillérről mindentűt kapható.

774 27-40

Gabona árak. — Ciena zítka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	20 40 —
Rozs elsőrendű	Hrz	15 50 —
Árpa	Ječmen	16 40 —
Zab	Zob	18 20 —
Kukoricza	Kuruza suha	17 00 —
Fehér bab új	Grah beli	20 40 —
Sárga bab	> zúti	19 20 —
Vegyres bab	> zmesšan	17 80 —
Kendermag	Konopijeno seme	20 00 —
Lenmag	Len	27 00 —
Tökmag	Koščice	28 00 —
Bükköny	Grahorka	15 00 —

Sümegei mész a legjobb!

Az építető közönség szíves tudomására hozzuk, hogy I. rendű, fával égetett, por és kömentes, évtizedek óta elismert legjobb minőségű

:' sümegei meszünk ':

kizárólagos elárutási jogát Muraközre és Horvátországra **APFEL GÉZA** mészkereskedő csáktornyai lakosra (a laktanya mellett) ruháztuk, kinek úgy wagonokként, mint kicsinyekben, kerüli eladásra miattal **honi gyártmányunk**, mely minőség tekintetében a kültöldi (sájer) meszet nagyon felülmúlja, azzal ár tekintetében is **versenyképes**.

Tisztelettel

Dunántúli mész- és téglagyárak t. l.
SÜMEG (Zalamegye.)

Ugyanott tenyésztojások kaphatók.

Sümegei mész a legolcsóbb!

Sümegei mész kő- és pormentes! Sümegei mész a legkiadósabb

Tisztán

és világosan úgy kérje és fogadja el, ha szappant vesz, hogy

KOLOZSVARI (HEINRICH-féle) :::

- Glycerin szappan
- Tojás
- Mandula
- Márvány

A kolozsvári gyógyszappan gyár azért lett világhírű, mert a legdrágább és teljesen ártalmatlan anyagból készíti szappanait.

Egy jó erkölcsű fiu

tanulónak

felvétetik

Strausz Sándor

könyvnyomdájában :: Csáktornyan

A polgári isk. 3—4 osztályát végzett tanulók előnyben részesülnek.

Műtan.

X7597A 06L.

A.G.W.

Védjegyre.

HOMOKÉRTÉKESÍTÉSRE

ajánlom elsőrendű tégla- és cementtetőcserepgyártó gépeimet kézi üzemre. Eredeti amerikai motoros tűzfűrészelő gépeimről kérjen ajánlatot! Az összes malomipari gépek és kellékek raktáron vannak a legjutányosabb árak és kedvező fizetési feltételek mellett

Walder Arthur

műszaki cikkek és malomberendezések szaküzlete ::
Arad, Ferenc-tér 1/b.

Főrangu hölgyek legkedvencebb szépítőszere a FÖLDES-féle

MARGIT CRÈME.

Ezen kiváló arckenőst az egész világon sok millió hölgy használja, mert a legjobb tudományos bírálatok alapján készült arc-crème és mert hírneves vegyészek állítása szerint ez a legjobb és teljesen ártalmatlan arc-szépítő és finomító.

A Margit-crémet a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás, mely Salóban meglepő gyors és biztos. A bőr teljesen átalakul tőle és az úde, telt bársónysima s rózsafah r lesz.

Pár nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szeplők, májfoltok és mindenemű kiütések.

A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépíti az arcot, hanem ápolja és megóvja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen.

Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk!
Kapható az egész világon. Tégelye 1 K és 2 K Margit-szappan 70 fillér. Margit-puder 1 K 20 fill.

Készíti éz postán küldi:

Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.

Kapható Csáktornyan:

PETHŐ JENŐ gyógyszerészné.

Minden szabásminta csak 60 fillér!

Újdonság!

Szál után szabva, mely szerint ::: szövettelvagdalás lehetetlen :::

Egyedüli árusítása :

Strausz Sándor
könyvkeresk., Csáktornya

Tisztít jobban mint más fém-tisztítószer.

Tisztítsd csak

Globus
FÉM-TISZTÍTÓKIVONATTAL
a világ legjobb fém-tisztítószer

Világkiállítás St.-Louis 1904. "Grand Prix"

Csáktornyai fürdő

Patak-utca 9. szám alatt.

Modern kényelemmel berendezve és minden igényeknek megfelelő

kádfürdők

Nyitva egész nap. :: Ügyes, gyakorlatos masszázozó. ::

Jegyek kaphatók:

Nádasdi Nándor borbélyüzletében
Hirschsohn Testvérek divatruházában.
Mik Szilárd borbélyüzletében
Deutsch Salamon fűszerkereskedésében.
Strausz Sándor könyvkereskedésében
Hirschsohn Henrik fűszerkereskedésében
A pályaudvari tőzsdében.

808 24-26

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri

◆ A TULAJDONOSOK ◆

Az emberi kéz

mint sérvkötő

SENSATIÓS TALÁLmány!

Kérjen ingyen prospectust!

Zárt borítékban portómentesen küldi

POBBITZER SÉRVAMPULATORIUM

specialis orvosi rendelőintézet
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. Főemelet.

Fajszőllőt

921 2-2

5 kgr.-os kosarakban utánavét vagy a pénz beküldése esetén 4 koronáért szállítok. Nagyobb mennyiséget megátlapodás szerint

Hegedüs A. Elek föld- és szőlőbirtokos ::
Káptalan-tóti p. Nemesgulács, Zalam.

Rőfös- (és fűszer-) áru szakmában teljesen jártas, a horvát nyelvet bíró

1-2 segéd

felvétetik Kohn Márk kereskedésében Muravid.

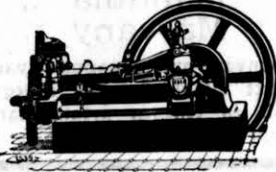
Langen & Wolf

Wien XI/3. Laxenburgerstrasse 53-55. szám.

Mérnöki iroda: Pozsony, Stefania-utca 25.
A monarchia legteljesebb motorgyára.

827 21-26

Világhírű eredeti OTTO motorok

Benzin, Benzol, Petrolin, Nyersolaj, világitógáz és szivógáz hajtásra, több mint 106.000 drb, egy millió lóerőn felül forgalomban.

Diesel-féle nyersolajmotorok.

A legmodernebb szerkezet. Az égő anyagok legkisebb fogyasztása.

Butorvásárlók figyelmébe!

Jó és olcsó butor

HIRSCHL ÁRMIN kárpitos és diszító

:: dúsan felszerelt butorraktárban ::
Varaždin, Setanj-utca 2. sz. kapható.

A legolcsóbb árban, egyszerű úgyszintén legfinomabb kivitelű háló-, ebédlő- és szalonberendezések nagyválasztékban raktáron vannak.

Műhelyemben mindennemű kárpitos és asztalos munkák pontosan, jutányosan készíttetnek.

851 16-50

MAGYAR KISZOLGÁLÁS!

Hirdetmény.

Alulírott ezennel közzhírré teszem, hogy **1. évi szeptember 15-én d. u. 1 órakor Györgylakán** — saját lakásomon — a következő ingatlanokat fogom nyilvános árverésen eladni:

1. Felsőpáltán egy 30 év óta fennálló jó forgalmu korcsma- és szatócs üzletet magában foglaló lakóházat, mellékepekkel és szép kerttel. Az épületben van 5 szoba, konyha, mézsárszék és nagy magtár, továbbá 2 pince. A mellékepek állanak: istálló, 2 pajta és disznó ólaktól. Ugyanezen belsőséghez tartozik $\frac{1}{8}$ -ad urbéri legelő- és erdőjog.

2. Felsőpáltán egy másik belsőséget, 4 szoba, konyha és pincét magában foglaló lakóházzal, szép kerttel, istálló és pajtával és $\frac{1}{8}$ -ad urbéri legelő- és erdőjoggal.

3. Ugyanezen belsőség mellett 4 drb. 1-1 holdas házhely, legelő és erdőjoggal.

4. A felsőpáltai határban lévő, mintegy 25 drb. kisebb-nagyobb földemet.

5. A perlaki határban fekvő 8 holdas földemet.

6. Végül a küsszabadkai határban lévő $\frac{1}{2}$ hold szántóföldemet. A nálam jelentkező venni szándékozókna esetleg szabadkézből is adok el. Venni készpénzrel, jótállással vagy bekebelezéssel lehet.
Bánatpénz fejében 10% lefizetendő. Az 1. pont alatti ingatlanok csak január 1-én lesznek átvehetőek. Bővebb felvilágosításért hozzám vagy a küsszabadkai jegyző úrhoz lehet fordulni.
Györgylaka, 1912. augusztus 29.

DEUTSCH EDE.

PROGRESS

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico vattával ◆ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SÁNDOR) papirkereskedésében Csáktornyan